

บทที่ 5

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

5.1 บทสรุป

ในทุกสังคมคงจะไม่มีปัญหาเกิดขึ้นหากสมาชิกในสังคมรู้จักสิทธิและหน้าที่ของตนเอง และมีศีลธรรมอันดีงามเป็นที่ตั้งในตัวเอง และในกรณีเช่นนี้สังคมนั้นๆ ย่อมไม่ต้องมีกฎหมายหรือกฎเกณฑ์เพื่อวางระเบียบควบคุมเพื่อความสงบเรียบร้อยสังคมนั้นก็สามารถที่จะมีความสงบเรียบร้อยได้ อย่างไรก็ตามในสภาพความเป็นจริง ไม่ว่าจะมนุษย์หรือสัตว์ทุกยุคสมัยเมื่ออยู่รวมกันย่อมมีความวุ่นวายเกิดขึ้น เนื่องจากไม่ว่ามนุษย์หรือสัตว์ย่อมมีวิถีสงสารคืออารมณ์กิเลสหรือภาษาทางโลกเรียกว่า รัก โลภ โกรธ หลง ทุกข์ สุข คิดตามตัวมาตั้งแต่เป็นทารกก็มีอารมณ์เหล่านี้โดยไม่ต้องมีใครมาคอยสอน เมื่อมีการรวมตัวกันเกิดขึ้นมนุษย์ได้สร้างกฎหมายเพื่อเป็นสิ่งที่ช่วยควบคุมให้เกิดความสงบสุขในการอยู่ร่วมกัน เมื่อครั้งสมัยพุทธกาลตามพุทธประวัติภิกษุส่วนใหญ่เป็นพระอรหันต์พระพุทธองค์จึงยังทรงไม่ออกกฎวินัย เนื่องจากพระอรหันต์แต่ละรูปล้วนแล้วแต่หมดกิเลสไม่มีอารมณ์กิเลสทุกรูปแบบ ความวุ่นวายจึงไม่เกิดขึ้น แต่ละรูปใช้ธรรมเป็นกฎในตัวเอง ต่อมาเมื่อผู้มาบวชมากขึ้นกลายเป็นกลุ่มสงฆ์มีสถานะกลายเป็นสถาบันสงฆ์ อันมีภิกษุเป็นตัวแทนของสถาบัน ในกรณีที่พระภิกษุบวชใหม่ ยังติดอารมณ์กิเลสในทางโลกไม่ได้ ความวุ่นวายจึงเกิดขึ้น พระพุทธองค์จึงทรงได้โปรดบัญญัติพระวินัยเพื่อเป็นหลักการในการให้สงฆ์ปกครองกันเอง โดยพระพุทธเจ้าได้ทรงบัญญัติพระธรรมวินัยและทรงจัดตั้งวางระบบแห่งวินัยขึ้นบนพื้นฐานแห่งธรรม และต่อมาพระองค์ทรงมอบอำนาจให้แก่สงฆ์เพื่อปกครองกันเอง เมื่อพระศาสดาทรงพระนิพพานไปแล้วสาธุชนคนธรรมดาต้องคาดหวังว่า พระสงฆ์เป็นบุคคลผู้ซึ่งละแล้วซึ่งกิเลสได้ประกาศตัวแล้วว่าจะเป็นศัตรูกับกิเลสทั้งปวง จึงได้สละเพศออกบวชเป็นหน่อเนื้อพระศาสนาเปรียบเสมือนผู้สืบทอดพระศาสนา ได้เรียนรู้ธรรมอันประเสริฐจากพระพุทธองค์ ย่อมชี้แนะหนทางดับทุกข์ให้พุทธศาสนิกชนได้ พระภิกษุสงฆ์จึงเป็นตัวแทน ภาพลักษณ์ และความคาดหวังของสังคม

แม้พระพุทธองค์จะปรินิพพานไปแล้ว กฎระเบียบก็ยังคงอยู่ แต่ดังที่ได้กล่าวมาในบทที่ 4 ว่าพระพุทธองค์ไม่ทรงควบคุมสงฆ์ด้วยโทษทัณฑ์ ในปัจจุบันพระภิกษุสงฆ์มีมากขึ้นตามยุคสมัยและความมีบางส่วนที่ปราศจากการเกรงกลัวต่อโทษทัณฑ์ตามพระธรรมวินัย เพราะโทษสูงสุดในทางพระธรรมวินัยคือ การปาราชิก คือไม่สามารถกลับมาบวชได้อีกเท่านั้น เมื่อเป็นเช่นนี้ในสมัยโบราณเพื่อแก้ปัญหาดังกล่าวพระมหากษัตริย์ไทยในอดีตจึงทรงได้ออกกฎหมายบ้านเมืองให้มีผลบังคับกับพระภิกษุสงฆ์เพื่อปกป้องศาสนาพุทธไม่ให้เสื่อมเสียเพราะภิกษุบางพวก

ปัจจุบันศาสนาพุทธประสบกับวิกฤตศรัทธาอย่างรุนแรง การเสื่อมศรัทธาของประชาชนเกิดจากพระภิกษุประพฤติหย่อนยานต่อพระธรรมวินัยและผลกระทบที่สำคัญนั่นก็คือ การกระทำดังกล่าวนั้นเป็นการทำลายความน่าเชื่อถือและความน่าศรัทธาของประชาชนที่มีต่อตัวแทนของพระศาสนา คือภิกษุสงฆ์ คำถามว่าภิกษุซึ่งยังคงมีจิตใจบริสุทธิ์เป็นที่พึ่งที่ศรัทธาของประชาชนยังมีอยู่หรือไม่ย่อมเกิดขึ้น และอาจเกิดความคลางแคลงใจไม่เชื่อถือขาดความศรัทธาต่อพระภิกษุสงฆ์ ตลอดจนประชาชนอาจจะไม่อุปถัมภ์และสนใจในพระศาสนา ทำให้ศาสนาเกิดความทรุดโทรมได้ หากพิจารณาในอดีตพระมหากษัตริย์ได้เข้ามามีบทบาทในการสนับสนุนพระศาสนา ไม่ปล่อยให้เรื่องศาสนาเป็นเรื่องของสงฆ์แต่เพียงอย่างเดียว ทรงเข้าทำนุบำรุงพระศาสนาและส่งเสริมให้พระศาสนาเกิดความบริสุทธิ์อยู่ได้ โดยใช้พระราชอำนาจเป็นกฎหมาย ศาสนาจึงคงความบริสุทธิ์มาได้จนถึงทุกวันนี้ได้ เช่น ในสมัยสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 1 พระองค์ใช้พระราชอำนาจออกกฎหมายบังคับใช้เพื่อปกป้องคุ้มครองพระวินัยในศาสนาอื่น ได้ชื่อว่าเป็นตัวศาสนาที่แท้จริงพระองค์ทรงออกกฎหมายสงฆ์รองรับพระวินัยครุฑาบัตติมณฑลปาราชิก โดยประกาศกฎหมายให้เป็นที่รู้ทั่วป่าวว่า ผู้ใดมิใช่สงฆ์ด้วยขาดจากความเป็นพระเพราะละเมิดพระวินัยครุฑาบัตติให้สึกออกไปจากพระศาสนาหากจับได้ภายหลังจะต้องรับโทษอาญา กฎหมายนี้ได้บังคับใช้มาหลายรัชกาลจนที่สุริยสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ 6) พระองค์ทรงยกเลิกโทษอาญาฐานละเมิดพระวินัยครุฑาบัตติมณฑลปาราชิกเสียทั้งสิ้น โดยพระราชบัญญัติอรรถกถาประณตปาราชิก พ.ศ. 2463 ให้พระภิกษุสงฆ์ดำเนินการตามพระพุทธบัญญัติแต่ฝ่ายเดียว

ปัจจุบันจะเห็นได้ว่าความเสื่อมศรัทธาของประชาชนในพุทธศาสนาเกิดขึ้นเนื่องจากพระภิกษุสงฆ์เป็นผู้กระทำผิดเป็นจำนวนมาก ซึ่งปรากฏตามข่าวในหน้าหนังสือพิมพ์ต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นพระภิกษุฆ้องหนึ่งลามก แต่งตัวเป็นหญิง แอบไปแปลงเพศ นำเอาผ้าไตรจีวรซึ่งสาธุชนถือเป็นเรื่องของสูงมาตัดแปลงเป็นชุดเกาเอก แต่งหน้าทาลิปสติกสี พระภิกษุขายตัว พระภิกษุร่วมประเวณีกับหญิงหรือชายที่ให้ความยินยอม ร่วมประเวณีกับสัตว์เดรัจฉาน รวมถึงอาศัยช่องว่างของกฎหมายที่การร่วมประเวณีกับชายหรือหญิงที่อายุเกิน 20 ปีโดยความยินยอมของผู้ถูกระทำ ซึ่งส่งผลให้การกระทำนั้นๆ ไม่เป็นความผิดตามกฎหมายจึงไม่ต้องรับโทษเนื่องจากกฎหมายไม่ได้บัญญัติไว้เป็นความผิด รับโทษเพียงโทษอาบัติปาราชิก (ขาดจากความเป็นพระ) เท่านั้น กรณีดังกล่าวย่อมก่อให้เกิดความเสียหายต่อพุทธศาสนาเป็นอย่างมาก และอาจเกิดกระแสการดำเนินคดีจากสังคมส่งผลกระทบต่อพระภิกษุสงฆ์ผู้ปฏิบัติดีปฏิบัติชอบได้ และสถาบันสงฆ์อาจถูกประชาชนที่ไม่เข้าใจในธรรมวิพากษ์วิจารณ์ด้านลบได้ และในกรณีเช่นนี้ผลกระทบดังกล่าวอาจมีลักษณะเป็นลูกโซ่โดยเยาวชนอาจถูกปลูกฝังหรือได้ยินได้ฟังในสิ่งที่ผู้ใหญ่ได้กล่าวถึงศาสนาพุทธหรือพระสงฆ์ ในปัจจุบันยังไม่ปรากฏว่ากฎหมายอาญาได้เข้ามามีบทบาทเพื่อควบคุมพฤติกรรมของภิกษุสงฆ์ผู้ประพฤติมิชอบ อีกทั้งการสอดแทรก จริยธรรมเข้ากับการศึกษาให้แก่เด็กก็ยังมีน้อยมาก เพื่อเป็น

การคุ้มครองพุทธศาสนารัฐจึงจำเป็นที่จะต้องบัญญัติกฎหมายเพื่อที่จะคุ้มครองสถาบันศาสนาโดยตรง สำหรับการที่จะต้องมีการกำหนดความผิดเพื่อเอาผิดกับพระภิกษุสงฆ์ผู้อาศัยช่องว่างแห่งกฎหมายอาญาในการกระทำอันไม่สมควรทางเพศรวมถึงกรณีอื่นๆ นั้น ผู้เขียนเห็นว่าเป็นเรื่องที่พึงกระทำได้ ทั้งนี้เนื่องจากหากไม่มีบทลงโทษพระภิกษุสงฆ์ผู้กระทำความผิดอาญาดังกล่าวแล้ว อาจจะเกิดเหตุการณ์พระภิกษุสงฆ์กระทำความผิดมากยิ่งขึ้น ส่วนตัวผู้เขียนเห็นว่าในปัจจุบันสังคมมนุษย์นั้นถือเป็นสังคมที่มีรูปแบบของวัตถุนิยม ซึ่งรูปแบบดังกล่าวประชาชนทั่วไปย่อมให้ความสรรเสริญบุคคลซึ่งมีฐานะร่ำรวยและประสบความสำเร็จในชีวิต ดังนั้นด้วยเหตุดังกล่าวผลกระทบที่ตามมานั้นก็คือสภาพจิตใจของมนุษย์ราย่อมตกต่ำลงตามสภาพ เพราะมนุษย์ทั้งหลายจะมุ่งมั่นในการหาทรัพย์และความสำเร็จเพื่อตอบสนองความต้องการของตนจนในบางครั้งบุคคลดังกล่าวจะลืมไปเสียว่าสิ่งในเป็นสิ่งที่ถูกต้องที่สมควรทำและเลือกที่จะกระทำในสิ่งที่ผิดเพื่อให้ความต้องการของตนบรรลุผล จากแนวความคิดดังกล่าวที่ผู้เขียนขอยกตัวอย่างซึ่งย่อมอาจเกิดขึ้นในวงการศาสนาได้ โดยเริ่มต้นจากเหตุกล่าวคือ เพราะเนื่องจากการที่บุคคลใดประสงค์จะเข้ามาบวชเป็นพระภิกษุสงฆ์นั้น ตามวินัยสงฆ์คงมีแต่การห้ามบุคคลบางจำพวกเข้ามาบวชในศาสนาเท่านั้นไม่มีวิธีการใดๆ ที่จะสามารถหยั่งรู้ได้ว่าบุคคลที่เข้ามาบวชมีเจตนาที่จะแสวงหาหนทางหลุดพ้นดังเช่นที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าได้ทรงสั่งสอนไว้ ดังนั้นบุคคลซึ่งเป็นคนที่มีจิตใจไม่ดียอมแอบแฝงเข้ามาในศาสนาได้และบุคคลดังกล่าวอาจก่อให้เกิดความเสื่อมเสียแก่การสงฆ์ได้ ซึ่งผู้เขียนขอยกตัวอย่างเหตุการณ์ซึ่งอาจจะเกิดขึ้นได้ดังต่อไปนี้เช่น อาจเกิดเหตุการณ์พระภิกษุอาจชักชวนหญิงเข้ามาร่วมเสพเมถุนในกุฏิ หรือภิกษุเองอาจนำปัจจัยที่พุทธศาสนิกชนไปใช้เพื่อซื้อบริการทางเพศได้ซึ่งเหตุการณ์เหล่านี้เกิดขึ้นจริงแล้วในปัจจุบันซึ่งปรากฏตามหน้าหนังสือพิมพ์ และเนื่องจากไม่มีโทษทางอาญาสำหรับการกระทำความผิดดังกล่าวแนวโน้มที่จะเกิดการกระทำความผิดในรูปแบบของการเลียนแบบโดยภิกษุรูปอื่นๆ นั้นย่อมเกิดขึ้นได้ คำกล่าวที่ว่าแม้พระภิกษุสงฆ์ผู้กระทำการให้ศาสนาเสื่อมเสียจะไม่ได้รับโทษทางอาญาก็ตามแต่บุคคลดังกล่าวย่อมถูกดำเนินคดีโดยประชาชนในสังคมและถือว่ารับโทษจากการกระทำความผิดดังกล่าวพอควรแล้ว ผู้เขียนเห็นว่าคำกล่าวดังกล่าวไม่ถูกต้องเสียทั้งหมดและการรับโทษเพียงการถูกดำเนินคดีเพียงเท่านั้นยังไม่อาจทำให้พระภิกษุสงฆ์รูปอื่นเกิดความเกรงกลัวในการที่จะต้องรับโทษจากการกระทำของตน และอาจเห็นว่าพระรูปอื่นผู้กระทำการอันไม่สมควรนั้นเมื่อถูกจับได้คงมีโทษเพียงปาราชิกเท่านั้น ไม่อาจที่จะลงโทษทางอาญาได้ จึงอาจเป็นแรงจูงใจให้มีพระผู้บวชเข้ามาโดยประสงค์ลาภสักการะซึ่งมักจะกระทำการใดๆ ก็ตามเพื่อตอบสนองความต้องการทางเพศของตนได้โดยไม่โยคิดว่าจะหากมีผู้รู้เห็นการกระทำความผิดดังกล่าวนั้นสถาบันสงฆ์จะเกิดความเสียหายเพียงใด ด้วยเหตุดังที่กล่าวไปนี้ผู้เขียนจึงมีความเห็นว่าสมควรที่จะมีการบัญญัติกฎหมายเพื่อเอาผิดกับพระภิกษุผู้ทำให้ศาสนาเสื่อมเสียชื่อเสียงด้วยเนื่องจากจะเป็น

ป้อมปรัมมิให้มีพระภิกษุผู้กระทำความผิดเกิดขึ้นอีกเนื่องจากอาจจะเกรงกลัวต่อโทษทางอาญาที่คนจะได้รับและเกิดความยับยั้งชั่งใจมีกระทำการอันไม่สมควรต่อไปอีกในภายภาคหน้า

5.2 ข้อเสนอแนะ

จากการที่ผู้เขียนได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับการกระทำความผิดของพระภิกษุสงฆ์นั้น เห็นว่าพระภิกษุเป็นผู้ที่ได้รับการยอมรับจากสังคมโดยประชาชนได้ให้ความเคารพและศรัทธา ซึ่งแม้กระทั่งตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ยังได้มีหลักรับรองว่าพระภิกษุสงฆ์นั้นไม่ต้องสาบานตนก่อนมีการเบิกความ กรณีเช่นนี้ย่อมอนุมานได้ว่าพระภิกษุสงฆ์และสถาบันศาสนา ย่อมเป็นที่เคารพศรัทธาของประชาชนไทยทั่วไป ดังนั้น หากพระภิกษุนั้นเป็นผู้กระทำให้สถาบันศาสนาหรือหมู่ภิกษุได้รับความเสื่อมเสียต่อศรัทธาสาธารณะแล้วแนวทางแก้ไขย่อมมีดังต่อไปนี้

1) ควรมีการนำบทบัญญัติในพระธรรมวินัยในข้อที่เอื้อต่อการดำเนินคดี กำหนดเป็นบทบัญญัติกฎหมายวิธีสบัญญัติเพื่อให้เจ้าพนักงานดำเนินคดีต่อกรณีพระภิกษุสงฆ์ที่กระทำความผิด โดยเฉพาะเป็นไปโดยราบรื่นและเหมาะสมไว้ เนื่องจากหากเจ้าพนักงานปฏิบัติหน้าที่ตามโทษทางอาญาต่อพระภิกษุสงฆ์ผู้กระทำความผิดจะได้มีให้เป็นข้อครหาทั้งขาดต่อสาธารณะชน เนื่องจากการปฏิบัติตามกฎหมายของเจ้าพนักงานนั้นมาจากพระธรรมวินัย เช่น กรณีพระภิกษุสงฆ์ผู้กระทำความผิดไม่ยอมเปล่งวาจาลาสิกขา ก็ให้ใช้ “วิธีกายประโยค” คือ การให้เปลื้องผ้ากาสะยะแล้วให้นุ่งห่มอย่างคลุหส์ หากผู้กระทำความผิดประพฤติดนอย่างคลุหส์ หรือการให้ลงชื่อปฏิญาณตนเป็นคลุหส์ ถือเป็นการปฏิญาณตนลาสิกขาแล้ว

2) ควรมีการกำหนดความรับผิดชอบของพระภิกษุสงฆ์ผู้กระทำการใดๆ อันเป็นเหตุให้สถาบันศาสนาหรือหมู่สงฆ์ได้รับความเสื่อมศรัทธาจากพุทธศาสนิกชนอย่างร้ายแรงแม้การกระทำนั้นๆจะไม่ใช่ความผิดอาญาก็ตาม เพื่อเป็นการคุ้มครองศาสนาและป้อมปรัมมิให้ภิกษุรูปอื่นกระทำการอันไม่สมควรเป็นการเลียนแบบซ้ำอีก

3) ควรมีการกำหนดโทษพระภิกษุในความผิดเกี่ยวกับเพศให้เป็นบทลงโทษ เนื่องจากพระภิกษุสงฆ์เป็นผู้ที่มีสถานะเป็นบุคคลซึ่งประชาชนได้ให้ความไว้วางใจและเคารพศรัทธา ดังนั้น ในกรณีที่พระภิกษุสงฆ์เป็นผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับเพศตามประมวลกฎหมายอาญา พระภิกษุนั้นสมควรที่จะต้องระวางโทษหนักกว่าที่บัญญัติเอาไว้ในมาตรานั้นๆ หนึ่งในสาม เช่นเดียวกับการกระทำต่อผู้สืบสันดาน ศิษย์ซึ่งอยู่ในความดูแล ผู้ที่อยู่ในความควบคุมตามหน้าที่ราชการหรือผู้อยู่ในความปกครอง ในความพิทักษ์หรือในความอนุบาล